

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Beleidsvaluatie Mobiliteit 2019-2024

Geachte Statenleden,

Op de lange termijn agenda van het Omgevingsbeleid (LTA) is opgenomen dat het provinciale beleid op gezette tijden wordt geëvalueerd. De evaluatie van doel 2.1 en 2.3, volgens de indeling van het Omgevingsbeleid in 2019 staat voor Q2 2026 gepland. Hierbij bieden wij u het rapport van deze beleidsvaluatie Bereikbaarheid aan. In deze brief lichten we het proces en de belangrijkste conclusies en aanbevelingen toe, onze inhoudelijke beleidsreactie volgt op een later moment. De evaluatie is opgesteld door een extern onderzoeksbureau en begeleid door een intern ambtelijk team. Daarnaast is de evaluatie beoordeeld door een onafhankelijke externe deskundige. Zijn brief met bevindingen is als bijlage toegevoegd.

Proces

De beleidsvaluatie Bereikbaarheid is uitgevoerd door een extern bureau, Goudappel Coffeng, dat ervaring heeft op het gebied van beleidsvaluaties, kennis heeft van bereikbaarheid en aanpalende domeinen, zoals wonen en ruimte en bekend is met de politiek-bestuurlijke context waarbinnen provinciale besluitvorming plaatsvindt.

Voor de beleidsvaluatie wordt een periode van 4 jaar onderzocht. De voorliggende beleidsvaluatie richt zich op de periode van 2019 tot 2024. Het betreft de doelen 2.1 Snel van A naar B en 2.3 Veilig en duurzaam volgens de indeling van het Omgevingsbeleid in 2019. Dat is gelijk aan het huidige doel 2.1 Duurzame en veilige bereikbaarheid voor iedereen. Het omvat dus het hele bereikbaarheidsveld behalve beheer en onderhoud. De laatste beleidsvaluatie hiervan is in 2025 aan de Staten aangeboden.

Goudappel Coffeng heeft door middel van een bureaustudie per thema relevante informatie opgehaald over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Vervolgens zijn interviews afgenomen met ambtenaren die te maken hebben met het mobiliteitsbeleid in de provincie Zuid-Holland. Daarnaast zijn externe actoren, zoals een aantal gemeenten, een vervoerder en de MRDH, geïnterviewd om in te gaan op de samenwerking met de provincie.

Om de objectiviteit en kwaliteit van de evaluatie te waarborgen, is de beleidsevaluatie Bereikbaarheid beoordeeld door een onafhankelijk extern deskundige. De onafhankelijk deskundige speelt een sleutelrol in het waarborgen van de integriteit en kwaliteit van het evaluatieproces.

Algemeen

De beleidsevaluatie richt zich op de doelmatigheid van het beleid (zijn middelen efficiënt ingezet?) en de doeltreffendheid van het beleid (de mate waarin nagestreefde doelen zijn behaald).

Een belangrijke constatering van de onderzoekers is dat de provincie veel heeft gedaan en inhoudelijk passend beleid heeft gevoerd, maar dat de zichtbaarheid, aantoonbaarheid en prioritering van resultaten beter kan.

De komst van de Omgevingsvisie heeft hier invloed op gehad. Het Omgevingsbeleid beschrijft op hoofdlijnen de inzet van de provincie om de bereikbaarheid op orde te houden en te verbeteren. Mobiliteitsdoelen zijn algemeen geformuleerd en systematische borging van indicatoren in monitoringsinstrumenten en de P&C-cyclus ontbreken. Binnen deelterreinen zoals OV, fiets schone mobiliteit en goederenvervoer bestaan wel doelen/monitoring, maar hier wordt niet eenduidig over gerapporteerd.

Om hierin te verbeteren bepalen we scherper wat bereikt moet worden, hoe dat wordt gemeten en hoe middelen gericht wordt ingezet op interventies met de grootste impact. Daarmee kan de provincie de doeltreffendheid en doelmatigheid van het mobiliteitsbeleid in de komende jaren verder verhogen en beter aantoonbaar maken.

Gezien de omvang van de evaluatie, het hele mobiliteitsbeleid behalve beheer en onderhoud, blijven de conclusies en aanbevelingen op een hoger abstractieniveau. Hierdoor worden geen beleidswijzigingen met grotere consequenties voorgesteld. Hier zijn gerichtere deelevaluaties voor nodig. Op korte termijn volgen gerichte evaluaties van Verkeersveiligheid, Fiets en de Subsidieregeling Mobiliteit (SRM). Daarop vooruitlopend zijn wel een aantal conclusies en aanbevelingen beschreven.

Belangrijkste conclusies

Doeltreffendheid, samenvattend oordeel over het onderzochte beleid: Het mobiliteitsbeleid heeft in de periode 2019-2024 veel en zichtbare resultaten opgeleverd die inhoudelijk goed aansluiten bij de ambities voor bereikbaarheid, duurzaamheid en veiligheid. De feitelijke doeltreffendheid is echter maar beperkt aantoonbaar, doordat expliciete doelen en een integraal monitoringskader vaak ontbreken.

Doelmatigheid, samenvattend oordeel over het onderzochte beleid: Waar middelen daadwerkelijk worden ingezet, is de inzet overwegend doelmatig. Wanneer ingezoomd wordt naar het niveau van beleidsdoelen, dan is de doelmatigheid moeilijker te beoordelen, vanwege het ontbreken van integraal zicht op inzet van middelen op het niveau van

individuele beleidsdoelen.

Voor de bevindingen van de afzonderlijke beleidsprestaties verwijzen wij naar de managementsamenvatting in de rapportage. (pag. 6-8)

Belangrijkste aanbevelingen

1. *Versterk doelen, indicatoren en monitoring*
Formuleer per beleidskeuze enkele concrete, meetbare doelen en kernindicatoren en veranker die in de P&C-cyclus. Koppel projecten, subsidies (SRM) en concessies expliciet aan deze doelen en benut bestaande monitoringsproducten (OV, fiets, leefomgeving, veiligheid) systematisch voor sturing.
2. *Benut concessies en subsidies gericht om aanvullende doelen te bereiken*
Blijf de OV-concessie als hoofdinstrument inzetten, maar actualiseer de prestatieafspraken en maak de bijdrage aan provinciale doelen explicieter. Vereenvoudig daarnaast de Subsidieregeling Mobiliteit en maak via duidelijke labeling beter zichtbaar wat subsidies per beleidsdoel opleveren.
3. *Versterk de programmatische sturing*
Positioneer gedrag, slimme mobiliteit en schone mobiliteit als overkoepelende expertises, niet als losse pijlers. Versterk de rol van Zuid-Holland Bereikbaar in structurele gedragsverandering en benut de opgebouwde data-infrastructuur ook voor strategische keuzes.
4. *Maak keuzes scherper bij beperkte capaciteit en middelen*
Bundel kleinere initiatieven in enkele gerichte programma's en leg vooraf vast wanneer de provincie een actieve, faciliterende of terughoudende rol kiest.
5. *Versterk de interne en externe rol invulling*
Maak per thema duidelijk welke rol de provincie heeft ten opzichte van regio's, gemeenten en MRDH. Organiseer horizontale thema's als slimme mobiliteit, duurzaamheid en gedrag sterker over beleidsvelden heen en borg voldoende capaciteit en kennisdeling.
6. *Zet een volgende stap in datagedreven werken*
Benut beschikbare data niet alleen operationeel, maar ook strategisch voor beleidskeuzes. Verbeter vooral de fiets- en veiligheidsdata en zorg dat grote beleidswijzigingen standaard worden onderbouwd en geëvalueerd met monitorinformatie

Beleidsreactie

GS hebben kennisgenomen van de door de onderzoekers geformuleerde conclusies en aanbevelingen. GS komt op een later moment met een inhoudelijke reactie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

Rapportage 'Evaluatie mobiliteitsbeleid provincie Zuid-Holland'
Externe reflectie beleidsevaluatie Zuid-Holland april 2026